

Justisdepartementet
Kriminalomsorgsavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Oslo 22.2.2012

Uttalelse fra FFP - For Fangers Pårørende til høring: Forslag om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (kriminalomsorgens ansvar for å ivareta barn som pårørende av domfelte/innsatte mv.)

FFP - For Fangers Pårørende vil med dette kommentere høringsnotat fra Justisdepartementet av 17. november 2011 om forslag til endringer i straffegjennomføringsloven. FFP har lest notatet med stor interesse. Notatet inneholder forslag til viktige endringer i kriminalomsorgen, med stor betydning for både innsatte, barn og voksne pårørende, og for ansatte i kriminalomsorgen. FFP synes det er gledelig at høringsnotatet reflekterer en god innsikt og oppmerksomhet rundt innsattes barns behov og situasjon.

Pårørendes stemme

FFP har som en viktig oppgave å bringe pårørendes erfaringer og synspunkter videre til myndighetene. FFP arrangerte derfor den 14. februar 2012 en to-delt høring, der både barn av innsatte og voksne pårørende fikk informasjon om høringsforslagene og ble invitert til å komme med sine innspill. Vi har valgt å integrere de voksnes uttalelser i tekstbokser i denne høringsuttalelsen, mens barnas uttalelser er skrevet i en egen rapport.

Bedret ivaretagelse av barna gjennom lovfesting

FFP er svært glade for at Justisdepartementet foreslår å bedre ivaretagelsen av barn av innsatte/domfelte, og mener en lovfesting av dette i en ny § 3 a i straffegjennomføringsloven er av stor betydning. En lovfesting er etter FFPs syn av avgjørende betydning for at tiltaket skal kunne lykkes etter Justisdepartementets intensjoner. Det kan blant annet bety en større aksept av tiltaket blant ansatte i fengsler og ved friomsorgskontor. Dette gjelder også på ledernivå, noe som har stor betydning for at oppgaver knyttet til barns rettigheter skal kunne prioriteres i nødvendig utstrekning.

Både det at ivaretagelsen av barn som pårørende nå er gitt prioritet innen helsefeltet gjennom endringer i helsepersonelloven, og at Sverige allerede har innført såkalte «barnombud» i sine fengsler, viser at slike forbedringer både er mulige og allerede etablert som praksis. Det er gledelig at Norge nå følger etter ved også å prioritere barn av innsatte. Forslagene i dette høringsnotatet er samtidig unike, ved at de er mer ambisiøse og forpliktende enn den svenske praksisen med «barnombud» i fengslene, ettersom det for Norges del foreslås å *lovfeste* kriminalomsorgens ansvar for å ivareta barn av innsatte. Vi mener at dette er viktige skritt for å bevege seg fra gode intensjoner og varierende praksis, til en faktisk forbedret og mer enhetlig og målrettet innsats på dette området.

Behov for pårørendeansvarlige

Fengsling av et nært familiemedlem har betydelige omkostninger for barn, men også for pårørende med en annen relasjon til den innsatte. FFP har i mange år jobbet for at kriminalomsorgen skal inkludere et *pårørendeperspektiv* i sitt arbeid. Vi opplever at det har vært en klar positiv utvikling på dette området de siste årene. Likevel er det slik at det fortsatt er for stor variasjon mellom ulike fengsler når det gjelder deres fokus og tilrettelegging for pårørende av innsatte, og fortsatt mange udekkede behov for denne sårbare gruppen. FFP er derfor svært positive til forslaget om barneansvarlige i fengslene. FFP har imidlertid lenge fremmet et behov for en *pårørendeansvarlig* i fengslene, noe som selvsagt også skulle innebære et særlig ansvar for barn. FFP håper likevel at det å vektlegge barneperspektivet også vil kunne føre til økt oppmerksomhet mot øvrige pårørendegruppers behov og utfordringer i forbindelse med fengsling.

FFP mener også at kriminalomsorgen bør ha en større bevissthet i forhold til å møte familienes utfordringer på et tidlig tidspunkt i soningen, og ikke bare i forbindelse med løslatelsesprosessen. FFP mener mange problemer ville vært unngått dersom familienes behov og vedlikehold av nettverket hadde fått fokus allerede fra første dag i soningen.

Søsken

Yngre søsken til innsatte blir på mange måter utsatt for liknende belastninger og utfordringer som barn av fengslede foreldre. Forhold som savn, stigma og en ofte vanskelig situasjon i familien vil kunne ramme søsken i liknende grad. De vil også kunne ha de samme behovene for tilrettelagt kontakt med den innsatte. FFP ber Justisdepartementet øke oppmerksomheten overfor denne gruppen, og å styrke deres rettigheter gjennom formuleringer i forskrifter eller retningslinjer.

Kommentarer til forslag om ny § 3 a i straffegjennomføringsloven

a) Kriminalomsorgen skal søke å avklare om innsatte har barn

FFP er svært positiv til at kriminalomsorgen nå vil avklare om innsatte har barn. Kriminalomsorgen har i dag ingen faste rutiner når det gjelder å registrere om domfelte/innsatte har barn, deres alder, deres særlige behov eller hvilket omsorgsansvar de

domfelte har. FFP støtter forslaget om å integrere en slik avklaring som en del av det nye kartleggingsverktøyet i kriminalomsorgen. Dette kan bidra til at et barne- og familieperspektiv for alvor settes på dagsorden og gis fokus allerede tidlig i soningsgjennomføringen.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

De pårørende var enstemmig svært positive til et slikt tiltak, og mente at en slik avklaring burde skje umiddelbart etter varetektsfengsling og/eller helst før en eventuell soningsstart.

b) Kriminalomsorgen skal ivareta barns behov for informasjon, råd og støtte

For mange barn som opplever at en forelder fengsles, er det en helt ny og svært belastende situasjon. De har ofte mange spørsmål og lite faktisk kunnskap om hva et fengsel er og hva en fengsling innebærer. Barns forestillinger om fengsling overgår ofte virkeligheten, og deres behov for konkret og tilrettelagt informasjon er derfor stort. FFP mener at kriminalomsorgen bør utvikle informasjonsmateriell for hvert enkelte fengsel rettet mot barn, og det bør være tilrettelagt informasjon til barn på fengslenes hjemmesider.

Også mange voksne pårørende mangler konkret kunnskap om fengsel og hva en fengsling innebærer, og om hva som skjer med den fengslede. Det kan derfor være vanskelig for dem å ivareta barnets behov for tilstrekkelig informasjon og trygghet. Mange savner også råd om hva de skal si til barna og hvordan formidle dette. God støtte for barn av domfelte innebærer derfor god støtte og informasjon direkte til barna, men også til deres foresatte. Det er viktig at barn og deres forelder på et tidlig tidspunkt gis mulighet til å stille spørsmål, få god informasjon og at de tas godt imot i møtet med fengslet/kriminalomsorgen.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Man trenger informasjon. Man er jo helt alene. Man vet ikke selv, og vet derfor ikke hva man skal fortelle barna».

Behovet for god og konkret informasjon på et tidlig tidspunkt, var det temaet de voksne pårørende var mest opptatt av under FFPs høring. Dette var helt essensielt for at de skulle kunne informere og trygge sine barn i en kaotisk og svært vanskelig situasjon. De pårørende la vekt på at de hadde behov for informasjon på en rekke felter, som for eksempel: hva som skjer i saken, hvordan det er i fengselet, hvilke regler og rutiner som gjelder, hva som møter barna når de kommer på besøk, hva man har lov til å ta med inn på besøk, om det er mulig å kjøpe mat der osv. De formidlet også et sterkt behov for å drøfte *hva* de bør si til barna, og ikke minst, *hvordan* de skal fortelle barna om fengslingen og forberede dem for besøk.

c) Kriminalomsorgen skal utpeke barneansvarlige ved alle lokale enheter

FFP stiller seg svært positiv til forslaget om å utpeke barneansvarlige ved alle lokale enheter. Dette er et viktig skritt på veien mot å ta barnekonvensjonen på alvor og å integrere familieperspektivet i kriminalomsorgen.

Vi vil kommentere forslaget om å utpeke barneansvarlige og innholdet i rollen nærmere etter kommentarene til ny § 3 a.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Så bra! Endelig tenker de barn i forhold til fengsel! Barn har vært et fremmedlegeme for fengslene.»

d) Kriminalomsorgen skal sørge for at barns rett til samvær med sine foreldre særlig vektlegges under varetekt og straffegjennomføring

Dette er ikke en ny bestemmelse i straffegjennomføringsloven, men det er en viktig og grunnleggende bestemmelse. FFPs erfaring er imidlertid, som departementet også bemerker, at det er en bestemmelse som i dag vurderes og håndheves svært forskjellig i de ulike fengslene. Bestemmelsen er vag og upresis, og kan dermed oppleves som lite forpliktende. Departementet skriver også at straffegjennomføringslovens § 3 gir rom for flere tolkninger av regelverket om barns rett til samvær. FFP vil derfor fremheve betydningen av en konkretisering av hva som ligger i det å sørge for barns rett til samvær.

FFP er glad for at det i høringsnotatet tas til orde for å supplere en eventuell lovendring med forskrifter og retningslinjer om utvidede muligheter for besøk og telefoning. Vi støtter høringsnotatets forslag om utvidede besøkskvoter for innsattes barn. Det må fastsettes klare minimumsstandarder knyttet til bredde i ulike tiltak samt minimumsstandarder knyttet til besøk. Dette vil heve kvaliteten på kontaktmulighetene mellom barn og andre pårørende og innsatte, samt sikre større forutsigbarhet og en mer enhetlig behandling av pårørende i fengslene. Arbeidet vil på denne måten bli mindre avhengig av enkeltansattes eller enkeltfengslers engasjement og tolking av bestemmelsene.

Minimumstiden på besøk og telefon bør heves betraktelig. Tilleggskvoter for barn når det gjelder besøk og permisjoner må være en automatisk rettighet, ikke bare en mulighet slik det er i dag, forutsatt at dette vurderes å være til barnets beste. FFP mottar med jevne mellomrom henvendelser fra pårørende om at utvidet besøkstid for barn ikke er innvilget. Ofte er begrunnelsen manglende kapasitet. Det er store forskjeller mellom fengslenes praksis når det gjelder dette, og enkelte fengsler utpeker seg spesielt i negativ retning. Det er tydelig at fengslene har ulike vurderinger og prioriteter for bruk av ressurser til besøksavvikling. Det er viktig å innføre standarder og regler som skaper lik behandling uavhengig av hvilket fengsel man er på besøk i.

FFP vil utfordre kriminalomsorgen til å etablere en mer fleksibel besøksordning enn i dag. Innenfor visse rammer bør det være pårørendes behov og ikke fengselets kvoter som styrer kontakten. FFP har fått tydelige tilbakemeldinger fra pårørende om at fleksibilitet i forhold til kontakten med den innsatte hadde betydd mye for dem.

Det har i de siste årene blitt bygget flere besøkshus/leiligheter ved fengslene. FFP mener dette er et av de aller viktigste tiltakene for å gi mulighet for opprettholdelse av nettverk under soning, og mener tilbudet om besøkshus må utvides. Bruk av besøkshus gir en mulighet til å ha et tilnærmet normalt samvær og familieliv innenfor de spesielle rammene en fengsling gir. Samvær i besøkshus kan gi en større ro, man kan gjøre noe hyggelig sammen, leke, lage mat og slappe av under mer normale forhold enn under ordinære besøk som varer i en time eller to. Dette kan ha stor betydning for barn. FFP mener det må være et mål å få besøkshus/leiligheter i alle fengsler.

Det er svært viktig at barns rett til samvær med foreldrene ivaretas også under varetekt. Varetektstiden er en ekstra sårbar periode, og manglende eller ingen kontakt med fengslet forelder øker belastningene for barna. FFP mener at det er svært viktig at kriminalomsorgen og politiet legger spesielt til rette for at barn kan få møte sine foreldre i varetektsperioden, også om de sitter i varetekt med (brev- og) besøksforbud/kontroll.

FFP mener det må på plass bestemmelser som sikrer at barn får møte sine fengslede foreldre så snart som mulig og innen en uke etter fengslingen.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

De pårørende mente at varetektsperioden var særlig utfordrende og belastende, og at hensynet til barn i dag er svært dårlig ivaretatt under varetektsperioden. De pekte spesielt på minimal eller ingen informasjon og ofte liten eller ingen mulighet for kontakt mellom barn og den varetektsfengslede.

«Når en blir satt inn tar det mange dager før han får ringe. Hvis man har et barn er det fint om noen kan ringe hjem for den innsatte og fortelle hvor han er.»

e) Kriminalomsorgen skal vektlegge hensynet til barn ved vedtak og andre avgjørelser under straffegjennomføring og varetekt

FFP er glade for at departementet med dette foreslår å styrke hensynet til domfeltes barn under praktiseringen av straffegjennomføringslovens ulike bestemmelser.

Alternative straffegjennomføringsformer

Alternative straffegjennomføringsformer, som samfunnsstraff og hjemmesoning med eller uten elektronisk kontroll, er straffformer som i de fleste tilfeller bedre ivaretar hensynet til barn enn ordinær fengselsstraff. Alternative straffegjennomføringsformer bør derfor i økende grad benyttes overfor domfelte med barn, dersom det vurderes å være til barnets beste.

Nærhetsprinsippet

Soningsgjennomføring nær hjemstedet har stor betydning for hvorvidt familien klarer å vedlikeholde relasjonene under soningen. Et slikt *nærhetsprinsipp* skal allerede tillegges vekt i kriminalomsorgens avgjørelser om hvor soningen skal gjennomføres. Likevel er det i dag mange innsatte med barn som plasseres i enheter langt unna familiens bosted. Lang reisevei i forbindelse med besøk er en betydelig utfordring for mange pårørende. I tillegg til at det tar mye tid, er det også ofte kostbart. For noen barn har dette den konsekvensen at de svært sjelden får mulighet til å besøke den innsatte forelderen. FFP mener derfor at nærhetsprinsippet må tillegges større vekt ved valg av fengsel, enn hva tilfellet er i dag. Dette gjelder i særlig grad for innsatte som har barn.

Dersom nærhetsprinsippet må brytes av andre hensyn, for eksempel fordi det kun finnes få enheter med et spesielt innhold, må brudd på nærhetsprinsippet kompenseres med økonomisk reisestøtte til familiene og gode besøksbetingelser.

Fengselets sikkerhetsnivå og egenart

Hvilken type fengsel den innsatte soner i har også stor betydning for barn. Både kontaktmuligheter og grad av tilrettelegging for samvær med barn, varierer mellom ulike fengsler, men er generelt bedre i fengsler med lavere sikkerhetsnivå enn i fengsler med høyere sikkerhetsnivå. FFP mener at fengselets rammer for kontakt mellom innsatte og deres barn må tillegges langt større vekt ved vedtak om soningssted, enn hva som er tilfellet i dag.

Permisjoner

For de fleste barn vil det klart være å foretrekke å ha utvidet kontakt med forelderen i forbindelse med permisjon, enn gjennom besøk i fengselet. FFP mener at barns behov og hensynet til barns beste må gis større vekt i avgjørelser om ordinære permisjoner, enn hva tilfellet er i dag. Kvotene for permisjon for å være sammen med barn må økes, og slike utvidede kvoter bør bli en *rettighet* for innsatte som er sammen med sine barn under permisjon fra fengselet. FFP mener i tillegg at praksisen for innvilgelse av velferdspermisjon bør oppmykes betraktelig. Det at den innsatte gis utvidet mulighet til å ta del i barnets liv gjennom samvær og deltakelse ved høytider, merkedager og andre viktige hendelser i barnas liv, er tiltak som vil kunne ha stor betydning for barna.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Mulighet for permisjon burde kommet mye tidligere. Det er mye bedre for barn at faren får permisjon, da slipper de å komme så mye i fengselet».

«Det var et veldig styr å få utvidet besøk for barna første gangen, men senere tilpasset de automatisk til det».

De pårørende var også opptatt av at det burde være lettere å få innvilget velferdspermisjoner, slik at den innsatte kunne være tilstede på viktige hendelser og merkedager i barnas liv, og slik kunne holde seg mer oppdatert på barnas liv og opprettholde en slags foreldrerolle under soningen.

Rollen som barneansvarlig

Engasjement og kompetanse

Det er viktig at personer som utpekes til barneansvarlige både har et genuint engasjement og nødvendig kompetanse for å utøve dette vervet. FFP ser positivt på at rollen som barneansvarlig skal legges til *«særskilt utpekte tilsatte i kriminalomsorgen»*, da dette gir assosiasjoner til engasjement og kompetanse, snarere enn oppgaver som blir pådyttet ansatte som ikke nødvendigvis ønsker en slik rolle.

Det å sikre nødvendig kompetanse til å utføre rollen på en god måte, stiller både krav til personlig egnethet for oppgaven og til innholdet i opplæringsprogrammet for barneansvarlige.

FFP mener det er nødvendig at fengslene utarbeider en konkret og tydelig stillingsinstruks for barneansvarlige, der målsettingen med ordningen operasjonaliseres til konkrete arbeidsoppgaver og rutiner som lar seg integrere i fengselshverdagen.

I Sverige har de som er utpekt til barneansvarlige blitt tildelt de nye oppgavene som barneansvarlig uten at de har blitt fritatt fra andre oppgaver for å få tid til rollen som barneansvarlig. Erfaringene fra Sverige er at de ikke har tid til å ivareta oppgavene som barneansvarlige, noe som oppleves som lite tilfredsstillende. For at de barneansvarlige skal kunne ivareta sine ansvarsoppgaver er det helt nødvendig at de får avsatt tilstrekkelig med tid øremerket til disse oppgavene. FFP mener at det i noen større anstalter og i enheter med et særlig familieperspektiv bør opprettes egne stillinger som barneansvarlige.

Om opplæring av barneansvarlige

En rekke temaer og fagområder vil være relevant kunnskapsbasis i opplæringen av barneansvarlige. Følgende forslag til slike områder er selvsagt ikke uttømmende:

- Opplæring i FNs Barnekonvensjon og annet relevant lovverk og de implikasjoner dette har for kriminalomsorgens arbeid og ansvarsoppgaver
- En opplæring som integrerer et kriminalomsorgsperspektiv med barnefaglige perspektiver
- Øke kompetansen om pårørendes erfaringer og behov i møte med kriminalomsorgen. Her kan man dra veksler på kunnskap fra forskning og fra frivillige organisasjoner, som for eksempel FFP
- Skolering i hvordan snakke med barn/hvordan møte barn.
- Kunnskap om både offentlige hjelpetilbud og tilbud hos frivillige organisasjoner av relevans for pårørende
- Innhente kunnskap og erfaringer fra kompetansenettverket *BarnsBeste*, som har hatt en sentral rolle i utformingen av undervisningsopplegg og organisering av oppgaver knyttet til oppfølgingen av barn som pårørende innen helsefeltet
- Formidle erfaringer fra kriminalomsorgen i andre land – inspirere gjennom eksempler på god praksis
- FFP foreslår at det arrangeres regionale, eventuelt også nasjonale, seminarer for kriminalomsorgens barneansvarlige, med fokus på erfaringsutveksling, idéutvikling og å lære av hverandres praksis

FFP forstår høringsforslaget slik at det legges opp til at barneansvarlige skal utpekes blant fengselsbetjenter. Vi mener at dette kan være positivt for rollens og barneperspektivets legitimitet blant de øvrige ansatte i kriminalomsorgen, og at det kan bidra til at barneperspektivet lettere blir en integrert del av fengselsbetjenters yrkesidentitet. For at dette skal kunne skje er det imidlertid svært viktig at de barneansvarlige aktivt formidler og øker alle ansattes bevissthet og engasjement for ivaretagelsen av barn som pårørende. Dersom fengselsbetjenter skal fungere som barneansvarlige, stiller dette også krav til grundig opplæring for å sikre en nødvendig barne- og sosialfaglig kompetanse. De barneansvarlige må også på en fruktbar måte kunne håndtere de eventuelle rollekonfliktene som kan oppstå når én og samme person både fungerer som fengselsbetjent og som barneansvarlig. Dette er helt vesentlig når det gjelder muligheten til å komme i en tillitsrelasjon til de pårørende og å bli opplevd som en reell støtteperson. Pårørende mente nemlig følgende:

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Det er viktig at barneansvarlig ikke er en betjent. Man betror seg ikke til en betjent».

«Hvis det skal være en betjent, må det være en som har jobbet der lenge, for de tør gå imot. De yngre går mer etter boka»

De voksne pårørende som deltok på FFPs høring var skeptiske til at barneansvarligrollen legges til fengselsbetjenter. De mente at dette ville vanskeliggjøre tillit og at det var en sammenblanding av roller. De var opptatt av at barneansvarlige burde ha barnefaglig og sosialfaglig kompetanse.

Spre kunnskap til andre tilsatte

Det er viktig at ansvaret for å integrere et barneperspektiv i kriminalomsorgen ikke blir et ansvar som kun ligger hos de barneansvarlige. Det må bli en naturlig del av alle ansattes bevissthet og yrkesidentitet. Presiseringen i forslaget om at barneansvarlige også har et ansvar for kunnskapsformidling til de øvrige ansatte i enheten, er derfor veldig viktig. Slik kunnskap er sentral for å skape en felles bevissthet og en felles motivasjon for å realisere målsettingene om en bedre ivaretagelse av innsattes barn og derfor viktig for å styrke perspektivets legitimitet i kriminalomsorgen.

Det er også av stor betydning at arbeidet har en forankring i fengselsledelsen, og at fengselsleder engasjerer seg positivt i arbeidet med å implementere et barneperspektiv og ny praksis som følger av dette. De må sørge for at det legges til rette for at de barneansvarlige får gode nok rammer for å ivareta sine nye ansvarsoppgaver. God informasjon til alle ansatte om målsettingene ved innføring av barneansvarlige, samt en tydelig og konkret stillingsinstruks vil være sentralt.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Det skal ikke så mye til før det blir tryggere for barn. Barn er så redde for å gjøre noe galt når de er på besøk i fengsel».

De pårørende pekte på at det var stor variasjon mellom ulike betjenter når det gjaldt hvordan de møtte og ivaretok barn på besøk. De fremhevet at noen betjenter var veldig dyktige og hyggelige i sine møter med barna, mens andre ikke var det. De understreket at det å bli møtt på en vennlig måte betydde veldig mye for barna, og at det hadde en avgjørende betydning for hvordan de opplever og takler situasjonen med en forelder i fengsel.

Tilgjengelighet

Ettersom det i høringsforslaget ikke legges opp til opprettelse av egne stillingshjemler for barneansvarlige, er det urealistisk at disse skal kunne være tilgjengelige for pårørende til alle tider. Det er derfor svært viktig at det sikres en viss forutsigbarhet i når barneansvarlige kan være tilgjengelig for pårørende. Vi foreslår at det settes av faste tidsrom for tilgjengelighet på telefon, og for barneansvarliges tilstedeværelse på besøksavdelingene. Det kan være fornuftig at en til to ansatte deler på ansvaret og oppgavene som ligger til rollen som barneansvarlig. Dette kan øke de barneansvarliges tilgjengelighet.

Legge til rette for gode besøksforhold for barn

For mange barn er fengselet den eneste arenaen for direkte kontakt med den fengslede forelderen. Mange barn opplever det å dra på besøk i fengsel som både uvant og skremmende. Hvordan barn tas imot i fengselet og hvordan det tilrettelegges for gode besøksforhold er

derfor av avgjørende betydning for opprettholdelse av positive relasjoner mellom barn og foreldre, og for barns opplevelse av situasjonen under foreldres soningsgjennomføring.

Kriminalomsorgen har etter § 31 i straffegjennomføringsloven en forpliktelse om å legge til rette for at besøk av barn kan gjennomføres på en skånsom måte. Denne forpliktelsen har i for liten grad blitt håndhevet, selv om det flere steder har skjedd en positiv utvikling på dette området. Det er fremdeles for stor variasjon mellom fengslene når det gjelder bevisstheten om betydningen av gode besøksforhold og fysisk tilretteleggelse av barne- og ungdomsvennlige besøksfasiliteter. Vi mener det derfor er svært viktig at dette nå presiseres som et av ansvarsområdene for de barneansvarlige.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Det skulle vært noen som tok i mot barna og som snakket til dem på deres premisser. Fengselsbetjentene er veldig forskjellige. Vi møtte en som var en veldig hyggelig person, mens mange andre ikke er det. Vi ønsker mer tid på besøk, med da må det bli mer mulighet for aktiviteter. Det er en kunstig setting på besøksrommene, derfor kan en time være mer enn nok for barna.

De pårørende var generelt mest opptatte av tilretteleggingen og aktivitetsmulighetene på besøk. Med unntak av de med lang reisevei, mente de at for mange barn var en time mer enn nok, fordi besøksforholdene var så dårlig tilrettelagt for barn. De mente derfor at det var lite til hjelp om besøkskvotene ble utvidet, hvis ikke det samtidig ble tilrettelagt for at man kunne *gjøre* mer sammen når man var på besøk, og ha muligheten til å lufte seg litt og å bevege seg litt sammen. De pårørende ønsket også mer tilgang til samvær i besøkshus. De understreket videre behovet mer fleksible tilbud om kontakt, da særlig på telefon. Her la de vekt på mer telefontid og hyppigere mulighet for telefonkontakt slik at barna fikk muligheten til å fortelle den innsatte om opplevelser og hendelser i sin hverdag, mens de ennå var ferske. De mente at når barna ikke kunne fortelle om slikt fortløpende, blir det lite å snakke om når telefonsamtale endelig er mulig. De mente at dette skader båndene mellom barn og innsatte. De var også opptatt av at lite fleksibilitet i forhold til telefontider gjør at det ofte kan være vanskelig for barn å snakke med den innsatte, fordi det kan passe dårlig i forhold til andre gjøremål og aktiviteter i barnas hverdag. Dette gjaldt også for de voksne pårørende.

Sørge for god informasjon til barn og deres omsorgspersoner

Mange pårørende opplever at de får altfor lite informasjon. FFP er derfor enig i at informasjonsformidling bør være et viktig satsningsområde for de barneansvarlige.

Barneansvarlige bør ivareta pårørendes behov for informasjon gjennom en kombinasjon av flere tilbud:

- Ringe og invitere pårørende til samtaler og informasjonsmøte i fengselet i starten av soningen, helst før første besøk, samt tilby samtaler etter behov også senere i soningen
- Være tilgjengelig på telefon til faste tider
- Bidra til utvikling og formidling av tilrettelagt informasjonsmateriell
- Ta imot barn og voksne på en vennlig og ivaretakende måte i besøksavdelingene, fortelle om rutineene ved besøket

Enkelte fengsler har i dag utarbeidet informasjonsmateriell spesielt beregnet på barn, noe som kan være til inspirasjon også for andre fengsler. Det er viktig at informasjonsmateriellet gir god og konkret informasjon om det enkelte fengselet, om dets rutiner, besøkstider, fasiliteter m.m. I dette materiellet bør det også fremgå hva barneansvarlige er, deres oppgaver og mandat, og avgrensning i forhold til hva de kan bistå med og ikke. FFP foreslår at det lages rutiner for å sende ut slik informasjon sammen med besøkstillatelser, i tillegg til at informasjonen er tilgjengelig på fengslenes hjemmesider. Informasjonen bør utvikles også på engelsk, eventuelt også på andre språk.

Også FFP har utviklet relevant informasjonsmateriell som på et mer generelt nivå tar for seg en rekke problemstillinger av betydning for pårørende av innsatte, herunder også materiell rettet mot barn. Dette kan være et supplement til fengslenes eget materiell og burde kunne distribueres fra fengslene.

FFP er meget positive til forslaget om at barneansvarlige skal tilby samtaler med familiene. Dette er noe mange pårørende etterspør og fremhever som en svært viktig oppgave for barneansvarlig.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

De pårørende mente at invitasjon til kontakt og god informasjon bør være en av barneansvarliges viktigste oppgaver. Alle ønsket at barneansvarlig skal ta *aktivt initiativ* til kontakt med familien med en gang det er avklart om en domfelt eller varetektsfengslet har barn. De hadde et sterkt ønske om at barneansvarlig på eget initiativ ringer dem, gir dem konkret informasjon om fengselet og regler og rutiner, og at barneansvarlig kunne svare på deres spørsmål. De ønsket også at barneansvarlig raskt inviterte dem til et informasjonsmøte i fengselet, helst allerede før soningen påbegynnes, alternativt umiddelbart etter. De pårørende forventet ikke at barneansvarlige skulle være tilgjengelige hele tiden, men mente det var viktig med faste tider for tilgjengelighet, slik at dette ble forutsigbart. De ønsket også at barneansvarlige skulle ha en turnus som gjorde det mulig å spille en sentral rolle ved besøksavdelingene.

«Det må være noen som raskt tar kontakt med familien i en situasjon der alt er kaos. Vi savnet noen som tok tak og som henvendte seg til oss og fortalte oss hvilke grep man bør gjøre i forhold til barna. Skulle vært noen som du kan ringe og spørre hvordan du skal gå fram når du skal på besøk med barn og noen som møtte oss i døra. Det er ikke en hverdagssituasjon, man vet ikke hvordan man skal opptre. Informasjon om FFP får man først når man har vært på besøk».

«Det aller viktigste er at man har et ordentlig møte i forkant. Da har man lagt et godt utgangspunkt for besøket».

«Mye kunne vært løst og endret i barnas opplevelse hvis man fikk et møte i forkant. Da kunne man fått informasjon, ta med sånn og sånn, gjør sånn og sånn. Det er nok hindringer i veien uansett for å komme inn der.»

«Den barneansvarlige må ta kontakt med de pårørende når soningen starter og den barneansvarlige må møte barna når de kommer på besøk. Han må være tilgjengelig for barna når de er på besøk, at de kan kontakte ham».

Bidra til å arrangere tiltak for foreldre og barn

FFP mener det er en viktig oppgave for barneansvarlige å bidra til at tiltak som styrker foreldrerollen blir gjennomført i fengslene. Å styrke foreldrerollen fordrer både at innsatte som har barn får tilbud om kurs og programmer hvor foreldrerollen er i fokus, og at det legges til rette for at innsatte og deres barn kan gjøre noe hyggelig sammen i fengselet. Besøk på besøksrom er en lite naturlig og lite barnevennlig samværsform, og det å supplere dette med tilbud om positive arrangementer er derfor viktig. I mange fengsler er slike tilbud en mangelvare i dag. For mange barn vil også det å inviteres på omvisningsbesøk og å se forelderens celle være viktig, og noe som kan dempe deres bekymring og gi dem et innblikk i den innsatte forelderens hverdag.

Eksempler på tiltak som bør tilbys i de ulike fengsler og/eller regioner:

- Informasjonsmøte/åpen dag for pårørende
- Tilbud om besøk i fengselet før soning
- Tilbud til barn om å få se mors/fars celle
- Felles aktiviteter for innsatte og deres barn i eller utenfor fengselet
- Besøkshus eller besøksleilighet
- Samlivskurs for par
- Fedre- og mødregrupper for innsatte
- Foreldreveiledningsprogram
- Mulighet for innsatte til å sende video/kassetter m/opptak fra fengsel hjem til barna sine
- Mulighet for barn til å sende video/kassetter med opptak hjemmefra til den innsatte

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

De pårørende fortalte at det kunne være vanskelig å motivere barna til å være med på besøk i fengselet, fordi samvær på besøksrom opplevdes så kunstig og at dette gjorde at det både var lite å gjøre og lite å snakke om. De sa at barna savnet noe å gjøre, og å oppleve noe sammen med den innsatte. De ønsket også at barna skulle få komme på omvisningsbesøk og få muligheten til å se forelderens celle.

«Vi trenger barneansvarlige til å hjelpe oss som foreldre til å få ungene til å besøke forelderens i fengselet. Vi ønsker mer tid på besøk, men det krever mer mulighet for aktiviteter.»

«Send ut film til barna er greit, men ungene skulle fått sende film inn! Det er jo i deres liv det skjer noe. Tenk om unger kunne sende inn film fra fotballkamp, noe de har kjøpt seg osv. Da har de noe mer å prate om når de besøker i helga.»

Positive effekter ved innføring av barneansvarlige

Det er viktig å minne om at kriminalomsorgen allerede i dag har et ansvar for å tilrettelegge for barn og for å legge hensynet til barns beste til grunn i forhold som berører barn. Dette følger av FNs barnekonvensjon og er også presisert i St.mld nr 37 (2007-2008) *Straff som virker*, og i straffegjennomføringsloven. Opprettelsen av barneansvarlige innebærer derfor ikke bare at nye oppgaver pålegges de tilsatte i kriminalomsorgen. Opprettelsen av barneansvarlige i alle kriminalomsorgens kan ha en positiv effekt når det gjelder å organisere dette ansvaret på en mer målrettet måte, noe som gjør at det også kan være effektiviserende og gjøre dette ansvaret mer håndterlig enn hva tilfellet er i dag.

FFP mener at det viktig å prioritere informasjon om barneperspektivet til alle ansatte, slik at dette naturlig integreres i fengselsbetjenters yrkesidentitet, snarere enn å oppleves som et tilleggsmoment som står i et konkurranseforhold til andre/primæroppgaver.

FFP mener også at det er viktig å fokusere på sammenfall mellom kriminalomsorgens tradisjonelle oppgaver og oppgaver relatert til inkorporeringen av et barneperspektiv. Ett eksempel på slike overlappende områder, er kriminalomsorgens ansvar for å jobbe målrettet med tilbakeføringsarbeid. Forskning viser nettopp at jevnlig kontakt med familien og opprettholdelse av foreldrerollen under soningen, er faktorer av vesentlig betydning for den innsattes sjanser til å føre et liv uten kriminalitet etter endt soning. Å integrere et barneperspektiv i kriminalomsorgen vil derfor samtidig kunne gi gevinster i kriminalomsorgens tilbakeføringsarbeid.

Et annet eksempel på overlappende områder er at det å tilrettelegge for god ivaretagelse av innsattes barn og gode rammer for kontakt, vil kunne minske frustrasjon hos innsatte. Derfor kan integreringen av et barneperspektiv og et målrettet arbeid i forhold til barn av innsatte, kunne ha positive effekter i et dynamisk sikkerhetsperspektiv.

Opprettelsen av barneansvarlige vil også bidra til en målrettet organisering og forbedring i arbeidet for barn. Dersom barns behov for støtte og informasjon ivaretas mer systematisk og målrettet enn hva tilfellet er i dag, kan dette også føre til mindre frustrasjon og mindre pågang av spørsmål og klager fra pårørende og innsatte, og kan således også være effektiviserende.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

De pårørende mente selv at dersom barneansvarlige tok aktivt initiativ til kontakt med pårørende og ga god informasjon både pr telefon, i samtaler og ved informasjonsmøter helt i starten av fengsling, eller helst før innsettelse, ville mye av de pårørendes behov være dekket, og dette ville føre til mindre pågang underveis i soningen. De mente likevel at det var viktig at barneansvarlig kunne være tilgjengelig for spørsmål og kontakt med barna og deres foreldre underveis i soningsforløpet også, men at det å bli trygget og føle seg ivare tatt i startfasen var klart viktigst.

Vedrørende høringsnotatets punkt 2.3.4 - Nye tiltak

Egne enheter med særlig barne- og familieperspektiv

FFP er svært positive til å etablere fengselsenheter med et særlig barneperspektiv og med fokus på familietilhørighet. Vi ser for oss at dette vil være enheter som kan tilby optimal tilrettelegging med tanke på tiltak for å ivareta familien, samt langt mer fleksible kontaktmuligheter.

Slike enheter vil kunne bidra til at færre familier splittes og til å redusere skadevirkningene for pårørende, ikke minst for barn. FFP vil fremheve at dette bør være enheter som kan benyttes gjennom hele soningsforløpet, og ikke kun i en utslusingsfase. Vi mener kriminalomsorgen bør ha en større bevissthet i forhold til å møte familienes utfordringer på et tidlig tidspunkt i soningen. Dette gir pårørende selv også tydelig uttrykk for.

FFP er positive til at det tilbys familieterapi som en del av dette tilbudet. Vår erfaring er at det er et udekket behov for dette i dag. Et slikt tiltak kan bidra til at barns behov avdekkes og utfordringer i familien håndteres på et langt tidligere tidspunkt. Dette er viktig gjennom hele soningsforløpet. I en utslusningsfase kan familieterapi bidra til refleksjoner om de ulike partenes forventninger og utfordringer til tiden etter løslatelse. Et slikt tiltak vil også kunne gi barn en mulighet til å dele sine tanker og forventninger til både soningsopphold og løslatelse, og vil kunne gi en mykere overgang for familiens reetablering i hverdagen.

FFP er imidlertid skeptiske til at familier skal tilbys opphold i fengselsenheten i slutten av et soningsopphold. Høringsnotatet gir mangelfull informasjon på dette punktet. Dersom det er snakk om opphold av lenger varighet, og at pårørende for en periode flytter hverdagen sin inn i fengslet, må det først tas en prinsipiell diskusjon om barn og øvrige familiemedlemmer skal «sone» sammen med innsatte. Norge har foreløpig ikke gått inn for slike ordninger, og krever eventuelt en større faglig og politisk diskusjon.

Familiehuset *Pension Engelsborg* i Danmark er et eksempel på en enhet der familien tilbys opphold sammen med den innsatte. Slik vi forstår det har *Pension Engelsborg* et tydelig behandlingsperspektiv med mål å imøtekomme sammensatte problemer i familier. Med tanke på familier som har behov for et slikt sammensatt behandlingstilbud mener FFP departementet heller burde satse på å benytte eksisterende behandlingstilbud for familier, og at innsatte bør kunne få opphold på slike institusjoner i en § 12 soning.

FFP er imidlertid svært positive til intensjonen om mer familiesamvær under soningen, og foreslår en utstrakt bruk av besøkshus. Besøkshus eller besøksleiligheter er utformet slik at fengselspreget er nedtonet, og er tilrettelagt for et mer normalisert familiesamvær. Gjennom samvær i besøkshus tilbys familiene også overnatting og lenger tid sammen. FFP mener besøkshus/besøksleilighet peker seg ut som den mest egnede basen for familiesamvær i fengsel. Enheter med særlig barne- og familiefokus bør ha flere slike hus eller leiligheter slik at familiene kan tilbys opphold jevnlig under soningsforløpet. I et vedlikeholdsperspektiv vil vi framheve betydningen av å tilby familiene samvær i besøkshusene også tidlig i soningen.

Rammene rundt de ordinære besøkene vil sannsynligvis likevel være det som har størst betydning for familiens mulighet til å holde jevnlig kontakt. Høringsnotatet tar til orde for utvidede kvoter for besøk, men vi mener at dette også bør presiseres spesielt i forbindelse med forslaget om etablering av enheter med en særlig satsning på et barne- og familietilhørighetsperspektiv.

Innspill FFP har fått både fra barn og voksne viser behovet for langt mer fleksible besøksordninger. Reisevei og familiens hverdagsliv vil uansett begrense hyppigheten og omfanget på besøkene. At det er familiens behov og faktiske begrensinger som styrer besøks hyppighet og lengde, og ikke fengselets rammer, vil i langt større grad imøtekomme familiens behov.

FFP ønsker å utfordre departementet når det gjelder en mer fleksibel besøkspraksis og forslå en ordning mer lik den som mange sykehus opererer med, det vil si uten svært begrensede kvoter på lengde og hyppighet. Besøk bør tilbys innenfor faste, romslige besøkstider, men det bør være opp til familiene hvor ofte og hvor lenge de benytter besøkstilbudet innenfor disse rammene. Både ressurser og besøksfasiliteter må være tilrettelagt for å kunne imøtekomme en slik fleksibilitet. En slik ordning vil i langt større grad enn i dag imøtekomme familiens behov for kontakt, hverdagsliv og muligheten for spontanitet.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«At man skal bo i fengselet?»

«Det er absolutt lurt med familierapi og veiledning. I dag er det jo ingenting for oss som familie»

«Burde være overalt. Eller får noen muligheten og andre ikke. For de med lange dommer og vanskelige forhold er slike tiltak viktigere enn i andre familier».

«På slutten av soningen er det jo permisjonstid, da er det ikke interessant. Da må man heller satse på veiledning hele tiden».

De pårørende var skeptiske til at slike tilbud kunne legges til noen få utvalgte enheter, ettersom dette kan bety at bare noen få familier ville få slik hjelp. De var også skeptiske til at et slikt tilbud kommer inn så sent. De mente at det mot slutten av en soningsgjennomføring for de fleste familier var lite aktuelt å ha opphold i fengselet, fordi de da foretrakk samvær i forbindelse med permisjoner. Mange barn ønsker heller ikke lenger å dra på besøk i fengselet når den innsatte er i gang med ordinære, jevnlig permisjoner. De pårørende var imidlertid svært positive til tilbud om veiledning og familierapi, men la vekt på at dette burde gis ved alle fengsler, gjennom hele soningstiden. Det ville øke sjansen for at familien fremdeles holdt sammen når løslatelsen nærmet seg. De ønsket et ekstra intensivt tilbud om veiledning eller familierapi i tiden nær løslatelse, og i en periode etter løslatelsen, ettersom mange da opplever store utfordringer i forbindelse med familiens reetablering i hverdagen.

Både barn og voksne pårørende fremhever reisevei som en stor belastning i forhold til å opprettholde kontakt med den innsatte. Det er viktig at det ikke blir så få enheter med et særlig barne- og familieperspektiv at dette kun blir et tilbud for et svært begrenset antall eller at tiltakets positive sider blir svekket på grunn av lang reisevei. FFP foreslår derfor at det etableres minst en slik enhet med særlig familiefokus i hver av kriminalomsorgens regioner.

Utslusningsprosjekt i fengselsenhet med høyere/lavere sikkerhetsnivå

FFP stiller seg positive til et prosjekt om å benytte familierådgivning og -terapi. Vi vil imidlertid poengtere behovet for dette også på et tidligere tidspunkt enn ved løslatelsen. Løslatelsen er selvfølgelig en sårbar og viktig fase, men det er også tidspunktet etter innsettelse. FFP mener mange problemer ville vært unngått dersom familienes behov hadde blitt imøtekommet allerede fra første dag i soningen. Et tilbud om familieterapi ville være verdifullt i begge disse fasene, og gjerne gjennom hele soningsforløpet. Dette er også i tråd med FFPs tanker om en «vedlikeholdsgaranti», og samsvarer med pårørendes innspill til høringsnotatet.

Fordelen med å utvikle et slikt prosjekt er at det kan benyttes på flere sikkerhetsnivåer og i et bredt utvalg av enheter. Utviklingen og innføring av et slikt prosjekt ville også i overført betydning bidra til å løfte barne- og familieperspektivet generelt i fengslene.

Fra FFPs høring med voksne pårørende:

«Vi har vært hjemme og ordnet alt sjøl, man trenger å snakke sammen om hvordan det blir ved løslatelse. Veiledning bør komme i forkant, i god tid før løslatelse, og vare i ettertid».

«Kriminalomsorgen burde styrke slike tiltak overalt».

Også her argumenterte de pårørende for at tilbud om veiledning og familieterapi bør gis under hele soningsforløpet, men med ekstra intensivitet mot slutten av soning og i en periode etter løslatelse, da de mente at dette var en meget sårbar fase for familien, da motstridende forventninger og kolliderende behov ofte viste seg. De var også opptatt av at et slikt tilbud ikke burde begrenses til noen få utvalgte enheter.

Opplæringsprogram og læremidler for ansatte

FFP støtter forslaget om å utvikle et slikt opplæringsprogram. Det vil være et viktig bidrag til at barneperspektivet integreres som en naturlig del av kriminalomsorgens arbeid. Det vil også være av stor betydning i forhold til integriteten og forståelsen av den barneansvarlige sin rolle.

Vi mener også det er viktig at barneperspektivet integreres og formidles på en slik måte at det oppfattes som en meningsfull del av kriminalomsorgens arbeid, snarere enn et

fremmedelement pådyttet utenfra. Det vil derfor være viktig at et opplæringsprogram bidrar til å synliggjøre de mange overlappende temaene mellom kriminalomsorgens oppgaver og ansvarsområder i dag og det som følger av en presisering av ansvaret for å anlegge et barneperspektiv gjennom forslaget om å lovfeste dette.

FFP mener et liknende program må inn i grunnutdanningen på KRUS. Også dette vil bidra vesentlig til integreringen av barneperspektivet i kriminalomsorgen samt styrke integriteten og forståelsen for rollen som barneansvarlig.

Mer kontakt med foreldre med utvisningsvedtak

FFP har lenge vært opptatt av de særlige utfordringene familier til innsatte med utvisningsvedtak møter. Vi stiller oss derfor meget positive til dette forslaget, da vi også ser det som en anerkjennelse av at disse familienes særlige behov for kontakt i dag i for liten grad er ivaretatt. Vi mener samtidig at det er viktig at slike utvidede rammer for besøk lovfestes, for å sikre at dette blir en rettighet og ikke bare en mulighet.

Vi vil imidlertid fremheve at det ikke bare er barn som har et spesielt behov for kontakt i forkant av en utvisning. En slik fase aktualiserer ofte spørsmål av grunnleggende betydning for familielivet og det fører til stor usikkerhet om fremtiden. Dette betyr at også andre familiemedlemmer kan ha et økt behov for mer besøk, som for eksempel partnere uavhengig av om de har barn eller ikke.

FFP mener:

- FFP er svært positiv til forslaget om å lovfeste kriminalomsorgens ansvar for å ivareta barn av innsatte
- FFP påpeker at rettigheter for barn av innsatte foreldre også i mange tilfelle bør gjelde yngre søsken av innsatte
- FFP er positiv til å registrere om innsatte har barn og den innsattes omsorgsansvar
- FFP bekrefter et stort behov for informasjon for pårørende, både voksne og barn
- FFP er svært positiv til forslaget om å etablere barneansvarlige ved alle lokale enheter, og ved dette blant annet tydeliggjør kriminalomsorgens ansvar etter FNs barnekonvensjon
- FFP mener etablering av barneansvarlige vil bidra til at fengslenes ansvar for besøksforhold for barn etter straffegjennomføringsloven § 31 ivaretas
- FFP er opptatt av at barneansvarlige må fritas fra andre arbeidsoppgaver for at oppgavene skal ivaretas etter hensikten. FFP mener det bør etableres egne stillinger i de største fengslene og i enhetene med et særlig barne- og familiefokus
- FFP fremhever behovet for utvidete og mer fleksible muligheter for kontakt mellom innsatte og deres barn
- FFP mener det må fastsettes en minimumsstandard knyttet til besøksfasiliteter
- FFP mener det må fastsettes minimumsstandarder på hvilke tiltak som skal tilbys i de ulike fengsler og/eller regionene og omfanget av tiltak i de enkelte fengslene

- FFP er positiv til forslaget om å etablere egne enheter med et særlig barne – og familieperspektiv
- FFP er positiv til at familierapi vil være en del av tilbudet i disse enhetene
- FFP foreslår at det i disse enhetene legges opp til av besøk ikke begrenses av kvoter, men av familiens egne behov
- FFP støtter ikke forslaget om at familiene skal tilbys opphold i enhetene over lenger tids varighet. Barn eller ande pårørende skal ikke bo i fengslene. Vi er imidlertid svært positive til en utstrakt bruk av besøkshus
- FFP er positiv til et utslusningsprosjekt med familierapi, men mener tilbudet bør tilbys gjennom hele soningsoppholdet og i en periode etter løslatelse
- FFP er positive til at det utvikles et opplæringsprogram, og mener innholdet i dette også bør inn i grunnutdanningen på KRUS. FFP har konkrete innspill til innholdet i opplæringspakken til utdanningen av barneansvarlige.
- FFP er positiv til muligheten for hyppigere besøk i tiden før en utvisning. FFP fremhever at dette imidlertid ikke bare er et behov for barn, men også for voksne pårørende

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll – straffegjennomføringsloven § 16 annet ledd

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll er en straffeform som i utgangspunktet, og i de fleste tilfellene, er langt mer familievennlig enn fengselsstraff. Straffeformen ivaretar i større grad familien og barnas behov og ønsker når en i familien skal sone en dom. Det er av stor betydning at domfelte kan opprettholde kontakten med familien, og at han kan fortsette å forsørge seg selv og eventuelt andre som domfelte har forsørgeransvar for. FFP er imidlertid opptatt av at fokuset på familiens behov og barns beste må stå sentralt både når det vurderes om straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal innvilges, og underveis i soningen. Vi er også opptatt av at straffeformen ikke blir et alternativ til betingede dommer, men et reelt alternativ til fengselsstraff.

Til tross for de positive sidene ved denne formen for straffegjennomføring, er det viktig å understreke at soningsformen involverer familien på en helt annen måte enn soning i fengsel. Det er derfor av stor betydning at familiens synspunkter og behov blir hørt og vektlagt. FFP vil poengtere at det også kan oppleves som et stort dilemma å eventuelt skulle si nei til at den domfelte kan sone i hjemmet. Dette vil i særlig grad kunne gjelde foreldre med voksne hjemmeboende barn eller barn som ikke selv har egnet bolig for gjennomføring av straff med elektronisk kontroll.

For de fleste familier vil likevel det at domfelte soner i hjemmet være klart positivt. Familien unngår å bli splittet, de slipper belastningene med å reise på besøk i fengsel og stigmaet som er knyttet til det å være pårørende til en innsatt minsker. Gjennomføring av soning med elektronisk kontroll gir også familien mulighet til å forberede løslatelsen på en god måte. FFP

stiller seg derfor positiv til justeringer i straffegjennomføringslovens § 16 som innebærer at flere kan omfattes av ordningen.

- FFP støtter departementets forslag om å presisere straffegjennomføringslovens § 16 annet ledd slik at det bare er den ubetingete fengselsstraffen som ikke må overstige fire måneder.
- FFP stiller seg også svært positiv til departementets forslag om å erstattet uttrykket «prøveløslatelse» med «løslatelse» slik at bestemmelsen omfatter at flere personer som er egnet for denne formen for straffegjennomføring.

Med hilsen

FFP - For Fangers Pårørende

Hanne Hamsund,
daglig leder

Hanne Christoffersen,
rådgiver